

Lokalna Grupa Działania

„Perty Ponidzia”

Analiza SWOT

INICJATYWAŁOKALNA.PL

Październik 2015

Analiza SWOT jest jedną z najpopularniejszych technik analitycznych, służących do porządkowania informacji. Jest zazwyczaj wykorzystywana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. Jej nazwa pochodzi od akronimów angielskich słów *Strengths* (mocne strony), *Weaknesses* (słabe strony), *Opportunities* (szanse) i *Threats* (zagrożenia). Polega ona na zidentyfikowaniu wymienionych wyżej czterech grup czynników, dzięki czemu można je odpowiednio wykorzystać w procesie zaplanowanego rozwoju lub zniwelować skutki ich negatywnego wpływu. Dzięki tej metodzie można również pogrupować czynniki na pozytywne (mocne strony i szanse) oraz negatywne (słabe strony i zagrożenia). Często dzieli się je również na czynniki wewnętrzne (opisujące mocne i słabe strony danej jednostki) oraz czynniki zewnętrzne (czyli szanse i zagrożenia wynikające z jej mikro- i makrootoczenia). Czynniki wewnętrzne (mocne i słabe strony) są zależne m.in. od władz lokalnych i lokalnej społeczności, natomiast czynniki zewnętrzne (szanse i zagrożenia) należące do otoczenia bliższego i dalszego są niezależne od władz danej jednostki, a także jej mieszkańców.

Tabela 1 Schemat analizy SWOT

S	<i>Strengths</i>	silne strony, atuty, zalety	ZASOBY
W	<i>Weaknesses</i>	słabe strony, słabości, wady	
O	<i>Opportunities</i>	szanse, możliwości, okazje	OTOCZENIE
T	<i>Threats</i>	zagrożenia, trudności	

Źródło: Opracowanie własne

Analiza SWOT (tabela 2) została wypracowana dla obszaru funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania „Perły Ponidzia” (LGD) w oparciu o dane uzyskane podczas prac nad diagnozą obszaru, w tym przede wszystkim dane Głównego Urzędu Statystycznego oraz na podstawie innych dostępnych źródeł internetowych, a także obserwacji własnych. Wszystkie zaprezentowane wnioski odnoszą się do lat 2009–2013, bądź 2009–2014.

Tabela 2 Analiza SWOT obszaru LGD „Perły Poniidzia”

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysokiej jakości gleby, korzystne dla rozwoju rolnictwa. 2. Walory środowiskowe sprzyjające rozwojowi rolnictwa ekologicznego. 3. Powierzchnie rolne zajmujące 88,7% wszystkich powierzchni obszaru. 4. Duży udział procentowy gospodarstw o powierzchni 1–5ha i więcej. 5. Wzrastający i wyższy niż średnia dla Polski, województwa małopolskiego i województwa świętokrzyskiego wskaźnik liczby działających fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w latach 2009–2014. 6. Znacząco wyższa niż średnia dla Polski, województwa świętokrzyskiego i województwa małopolskiego liczba oczyszczalni przypadająca na 10 tys. mieszkańców. 7. Liczne stanowiska i obiekty archeologiczne na obszarze LGD. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niższa niż średnia dla Polski i województwa małopolskiego liczba nowo oddanych budynków w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. 2. Znacznie niższa gęstość zaludnienia niż w województwie małopolskim i niższa niż w województwie świętokrzyskim oraz w Polsce. 3. Ujemna wartość współczynnika przyrostu naturalnego, niższa niż dla województwa małopolskiego i świętokrzyskiego oraz średniej dla Polski. 4. Ujemne saldo migracji w przeliczeniu na 1000 osób, wskaźnik wyższy niż średnia dla województwa małopolskiego i Polski. 5. Wyższy udział osób w wiekoproprodukcyjnym w porównaniu do Polski i województwa małopolskiego oraz niższy udział osób w wieku przedprodukcyjnym w porównaniu dla Polski oraz województwa małopolskiego i świętokrzyskiego. 6. Znacząco niższa niż średnia dla Polski, województwa małopolskiego i województwa świętokrzyskiego liczba podmiotów wpisana do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. 7. Znacząco niższa niż średnia dla Polski, województwa małopolskiego i województwa świętokrzyskiego liczba nowo zarejestrowanych jednostek w rejestrze REGON. 8. Liczba osób pracujących przypadająca na 1 000 mieszkańców mniejsza niż dla Polski, województwa małopolskiego i województwa świętokrzyskiego 9. Liczba podmiotów zarejestrowanych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym niższa, w porównaniu do jednostek terytorialnych wyższego rzędu. 10. Niskie dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w porównaniu do średniej dla Polski, województwa małopolskiego i województwa świętokrzyskiego. 11. Znacząco niższy niż średnia dla Polski, województwa małopolskiego i województwa

	<p>świętokrzyskiego dochód podatkowy w przeliczeniu na 1 mieszkańca.</p> <p>12. Bardzo niski udział podatku od osób fizycznych, stanowiący 27,6% średniej krajowej.</p> <p>13. Niska wartość udziału dochodów własnych w dochodach ogółem.</p> <p>14. Niższa niż dla jednostek wyższego rzędu liczba osób pracujących.</p> <p>15. Wyższa stopa bezrobocia na terenie powiatu dąbrowskiego i kazimierskiego w porównaniu do kraju i województwa małopolskiego.</p> <p>16. Niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych.</p> <p>17. Wyższy od średnich dla kraju i województwa małopolskiego wskaźnik bezrobocia.</p> <p>18. Przeciętne wynagrodzenie na poziomie powiatu dąbrowskiego i kazimierskiego niższe niż średnia dla Polski i województwa małopolskiego i świętokrzyskiego.</p> <p>19. Wzrastająca i wyższa niż średnia dla Polski i województwa małopolskiego liczba osób objętych pomocą społeczną.</p> <p>20. Zmniejszająca się liczba uczniów szkół podstawowych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców obszaru LGD.</p> <p>21. Niekorzystne w stosunku do Polski, województwa małopolskiego i województwa świętokrzyskiego wyniki sprawdzianu szóstoklasistów oraz egzaminów gimnazjalnych.</p> <p>22. Brak funkcjonującej placówki żłobkowej.</p> <p>23. Niski odsetek osób korzystających z kanalizacji w porównaniu do kraju oraz województwa małopolskiego i świętokrzyskiego.</p> <p>24. Niższy udział wydatków na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w porównaniu do jednostek terytorialnych wyższego rzędu.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>1. Możliwość pozyskania środków z funduszy europejskich na lata 2014–2020 oraz środków krajowych.</p> <p>2. Zawiązanie trójsektorowych partnerstw na rzecz rozwoju obszaru.</p>	<p>1. Depopulacja mieszkańców regionu.</p> <p>2. Atrakcyjność i konkurencyjność obszarów gospodarczych w innych regionach.</p> <p>3. Sytuacja ekonomiczno-polityczna na świecie.</p> <p>4. Niedostateczne wykorzystanie środków</p>

<ol style="list-style-type: none"> 3. Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa. 4. Rosnąca popularność inicjatyw oddolnych i odpowiedzialności społecznej. 5. Zróżnicowanie źródeł dochodów na obszarach wiejskich. 6. Rozwój Internetu oraz nowoczesnych dróg komunikacji i promocji. 7. Rosnący popyt na produkty przetwórstwa rolno-leśnego. 8. Zmiany prawne ułatwiające zakładanie i prowadzenie działalności gospodarczej. 9. Wydłużająca się przeciętna długość życia. 10. Powrót zainteresowania rodzimymi tradycjami i kulturą. 	<p>z funduszy europejskich.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Zniechęcenie mieszkańców – niewystarczające zaangażowanie w inicjatywy oddolne. 6. Katastrofy naturalne i klęski żywiołowe. 7. Zanikanie więzi społecznych i tożsamości regionalnej.
---	---

Źródło: Opracowanie własne

Wnioski z analizy SWOT

Analizując wyżej zaprezentowane mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia obszaru LGD „Perły Ponidzia” można wyłonić te, które w największym stopniu oddziałują lub mogą oddziaływać na obszar, jak również wysunąć następujące wnioski:

1. Zjawiska zachodzące w sferze demograficznej na tym obszarze są dość niekorzystne. Liczba mieszkańców obszaru od 2010 cały czas przyjmuje tendencję spadkową. Depopulacja mieszkańców obszaru LGD pokrywa się z tendencją zauważalną w całym kraju. Prognozy ludności dla powiatów, na których znajduje się LGD „Perły Ponidzia” nie są optymistyczne. Wartości współczynnika przyrostu naturalnego oraz salda migracji są ujemne, co ma wpływ na zmniejszanie się liczby ludności. Współczynniki te wiążą się głównie z emigracją zarobkową młodych ludzi do większych miast, bądź za granicę. Jednocześnie stale zwiększa się liczba nowo oddanych budynków do użytkowania w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, co może wiązać się z powrotem osób przebywających obecnie poza obszarem LGD.
2. Istotnym czynnikiem wzmacniającym utożsamianie się z miejscem i społecznością lokalną są działania integrujące i spajające lokalną społeczność. Wspieranie kapitału społecznego w najbliższych latach będzie stawiane jako nadrzędny cel rozwoju obszarów wiejskich, dlatego zaangażowanie, aktywna społeczność oraz aktywni liderzy są szansą na wzrost popularności inicjatyw oddolnych oraz odpowiedzialności społecznej. Ciągłe

zwiększanie współpracy różnych środowisk i grup społecznych może być szansą do zwiększenia zaangażowania społeczności lokalnej na rzecz rozwoju regionu.

3. Wyraźnym problemem, zauważalnym na obszarze LGD jest słaba atrakcyjność inwestycyjna, co przekłada się na niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru. Brakuje zachęt dla potencjalnych inwestorów, wsparcia merytorycznego dla przedsiębiorców oraz atrakcyjnych terenów pod inwestycje. Odzwierciedla to mała liczba zarejestrowanych i nowo rejestrowanych corocznie podmiotów w rejestrze REGON na obszarze LGD.
4. Wysokie i stale rosnące bezrobocie jest konsekwencją słabo rozwiniętej gospodarki. Odnotowywane wartości są wyższe niż dla Polski oraz województw małopolskiego i świętokrzyskiego. Istotnym problemem jest także niski bądź niedostosowany do potrzeb poziom wykształcenia osób bezrobotnych, a w stosunku do osób pracujących – wartość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto na poziomie powiatów (powiat dąbrowski – 79,4%, a powiat kazimierski – 76,3% średniej krajowej), które jest znacznie niższe niż w kraju. Niski poziom przedsiębiorczości jest też konsekwencją małej ilości osób zatrudnionych na 1 000 mieszkańców. Można zauważyć jednak pozytywny trend w przypadku tego wskaźnika, który od 2009 ciągle się zwiększa.
5. Na obszarze LGD rośnie liczba osób korzystających z pomocy społecznej. Ubożenie społeczeństwa jest naturalnym następstwem wysokiego bezrobocia, małej liczby podmiotów gospodarczych dających pracę oraz utrzymywania się części mieszkańców z produkcji rolnej, której dochodowość jest niewielka. Wartość wskaźników statystycznych wskazuje na dość niekorzystną sytuację na obszarze LGD „Perły Ponidzia” w porównaniu z Polską i województwem małopolskim, jedynie wydatki w województwie świętokrzyskim są wyższe niż na obszarze objętym Strategią.
6. Dobry stan środowiska naturalnego, brak uciążliwych zakładów przemysłowych w pobliżu, walory naturalne, wysokiej jakości gleby – wszystko to składa się na idealne warunki do rozwoju rolnictwa ekologicznego. Stale zwiększająca się moda na eko-żywność i zdrowy styl życia może być dużą szansą dla rozwoju tego terenu. Obszar powierzchni, które zajmują grunty rolne stanowi 88,7% powierzchni całego obszaru LGD, co wskazuje na to, że są to tereny typowo rolnicze i sprzyjające warunki powinny być do tego wykorzystane.
7. Wszystkie wartości wskaźników odnoszących się do dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w skład LGD wskazują na

niekorzystną ich sytuację w porównaniu z Polską, województwem małopolskim i województwem świętokrzyskim. Niższe są zarówno dochody i wydatki ogółem, jak również średni dochód podatkowy gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Bardzo niekorzystnie prezentuje się udział w podatkach od osób fizycznych, a udział w podatkach od osób prawnych jest marginalny. Oznacza to słabą samodzielność finansową poszczególnych samorządów, która w dużej mierze warunkuje proces świadczenia usług publicznych na wysokim poziomie oraz w istotny sposób oddziałuje na zdolność realizacji długookresowych zadań o charakterze rozwojowym. Z roku na rok maleje też udział dochodów własnych w dochodach ogółem, co jest powiązane ze spadkiem dochodów mieszkańców.

8. Ważną kwestią jest sytuacja w zakresie infrastruktury publicznej i komunalnej. Biorąc pod uwagę opiekę nad najmłodszymi mieszkańcami obszaru, poszczególne samorzady nie zapewniają dostatecznej liczby miejsc opieki przedszkolnej, a na obszarze LGD nie ma żadnej placówki zapewniającej opiekę żłobkową. Wskaźniki w tym zakresie są niższe od średnich dla kraju i województw. O jakości szkolnictwa i poziomie kształcenia świadczą natomiast wyniki sprawdzianu szóstoklasistów oraz egzaminów gimnazjalnych, uzyskiwane przez uczniów z analizowanego obszaru. Wyniki te odbiegają od średnich odnotowanych dla Polski i województw małopolskiego i świętokrzyskiego. Również w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego samorzady wchodzące w skład LGD charakteryzują się stosunkowo niskim poziomem wydatków ze swoich budżetów. Pozytywnym zjawiskiem jest wzrastająca popularność oczyszczalni przydomowych, która jest przejawem zwiększającej się świadomości ekologicznej wśród mieszkańców.